

MATEMATIKA

Zadaci za općinsko – gradsko natjecanje učenika
osnovnih škola Republike Hrvatske
7. ožujka 2005. godine

8. razred

1. Izračunaj

$$\left(\frac{1}{\sqrt{30} - \sqrt{28}} - \frac{1}{\sqrt{28} - \sqrt{26}} - \frac{1}{\sqrt{30} + \sqrt{26}} \right) \cdot \frac{1}{\sqrt{30} - \sqrt{26}}$$

2. Jelena i Ana obavile bi neki posao za 48 minuta radeći zajedno. Kad bi umjesto Ane radila Dragica koja je dva puta brža, tada bi Jelena i Dragica taj posao završile za 36 minuta. Koliko bi vremena bilo potrebno svakoj od djevojčica za obavljanje tog istog posla kad bi ga radile samostalno?
3. Dan je jednakokračan trokut ABC , pri čemu je $|AC| = |BC| = 4$ cm. Na stranici $\overline{AB}$ dana je točka D tako da je $\angle BDC = 90^\circ + \angle DBC$. Odredi duljinu visine iz vrha C na stranicu $\overline{AB}$ ako je $|CD| = 3$ cm.
4. U pravokutnom je trokutu ABC ($\angle BCA = 90^\circ$) odabrana točka D na kateti $\overline{AC}$ tako da je $|DC| = 22$ dm. Izračunaj udaljenost točke D do pravca AB ako je $|AC| = 72$ dm i $|BC| = 21$ dm.
5. Autobus je krenuo u 17 sati i 55 minuta iz mjesta A prema mjestu B . Početnih 40 km puta prešao je za 25 minuta. Zbog problema na cesti narednih 30 km puta vozač je morao smanjiti brzinu autobusa za $\frac{1}{4}$ dotadašnje brzine. Kojom bi se brzinom trebao kretati autobus na preostalim $\frac{13}{20}$ puta ako bi vozač htio doći u mjesto B po redu vožnje u 20 sati?

Svaki se zadatak boduje s 10 bodova.

RJEŠENJA ZA 8. RAZRED

2005. g. OPI

OVDJE JE DAN JEDAN NAČIN RJEŠAVANJA ZADATAKA. UKOLIKO UČENIK IMA DRUGAČIJI POSTUPAK RJEŠAVANJA, ČLAN POVJERENSTVA DUŽAN JE I TAJ POSTUPAK BODOVATI I OCIJENITI NA ODGOVARAJUĆI NAČIN.

1.
$$\left(\frac{1}{\sqrt{30}-\sqrt{28}} - \frac{1}{\sqrt{28}-\sqrt{26}} - \frac{1}{\sqrt{30}+\sqrt{26}} \right) \cdot \frac{1}{\sqrt{30}-\sqrt{26}} =$$

$$\left(\frac{\sqrt{30}+\sqrt{28}}{2} - \frac{\sqrt{28}+\sqrt{26}}{2} - \frac{1}{\sqrt{30}-\sqrt{26}} \right) \cdot \frac{1}{\sqrt{30}+\sqrt{26}} =$$

$$\frac{\sqrt{30}-\sqrt{26}}{4} \cdot \frac{\sqrt{30}+\sqrt{26}}{4} = \frac{1}{4}$$

6 bodova

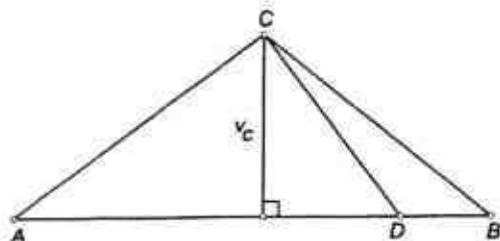
4 boda

UKUPNO 10 BODOVA

2. Označimo s x količinu posla koji obavi Ana za jednu minutu, s y količinu posla kojeg obavi Jelena za jednu minutu. Tada je $2x$ količina posla koji obavi Dragica za jednu minutu. Vrijedi: $x + y = \frac{1}{48}$, $2x + y = \frac{1}{36}$.
- Rješenje tog sustava je $x = \frac{1}{144}$, $y = \frac{1}{72}$.
- Ana bi samostalno obavila taj posao za 144 minute, Dragica za 72 minute, a Jelena bi samostalno obavila taj posao također za 72 minute.
- 4 boda
- 3 boda
- 3 boda

UKUPNO 10 BODOVA

3. Skica 2 boda

Budući da je ABC jednakokrani trokut, vrijedi $\angle CAB = \angle ABC = \alpha$.

Budući da je $\angle BDC = 90^\circ + \alpha$, slijedi da je $\angle ADC = 90^\circ - \alpha$.

U trokutu ADC kutovi su α i $90^\circ - \alpha$, pa je treći kut pravi kut, tj. trokut ADC je pravokutan s pravim kutom pri vrhu C .

Prema Pitagorinom poučku vrijedi $|AD|^2 = 3^2 + 4^2$, tj. $|AD| = 5$ cm.

Izrazimo površinu trokuta ADC na dva načina: $P = \frac{|AC| \cdot |CD|}{2} = \frac{3 \cdot 4}{2} = 6$ cm² i $P = \frac{|AD| \cdot v_c}{2} = \frac{5 \cdot v_c}{2}$.

Odavde dobivamo da je $v_c = \frac{12}{5}$ cm.

1 bod

2 boda

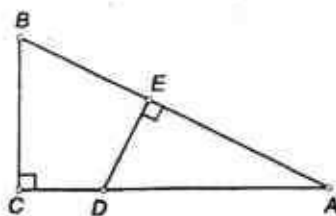
2 boda

1 bod

2 boda

UKUPNO 10 BODOVA

4. Skica 2 boda

Neka je točka E nožište okomice iz točke D na pravac AB . Budući da je $\angle BCA = \angle DEA = 90^\circ$ i $\angle CAB = \angle EAD$, prema teoremu K-K o sličnosti trokuta slijedi da su trokuti ABC i ADE slični. Iz te sličnosti slijedi $\frac{|DE|}{|BC|} = \frac{|AD|}{|AB|}$.

Očito je $|AD| = |AC| - |DC| = 50$ dm.

Budući da je trokut ABC pravokutan, prema Pitagorinom poučku vrijedi $c^2 = a^2 + b^2 = 72^2 + 21^2 = 5625$, tj. $c = 75$ dm.

Sad iz omjera $\frac{|DE|}{|BC|} = \frac{|AD|}{|AB|}$ slijedi $|DE| = 14$ dm.

I to je tražena udaljenost.

3 boda

1 bod

2 boda

2 boda

UKUPNO 10 BODOVA

5. Neka je s udaljenost od mjesta A do mjesta B , Tada vrijedi $40 + 30 + \frac{13}{20}s = s$, tj. $s = 200$ km. Treći dio puta iznosi $s_3 = 130$ km.
- Prvi dio puta od 40 km autobus je prešao za $\frac{25}{60}$ sata, pa mu je brzina na tom dijelu puta bila $40 : \frac{25}{60} = 96$ km/h.
- Na drugoj dionici smanjio je brzinu za četvrtinu, pa mu je brzina bila $\frac{3}{4} \cdot 96 = 72$ km/h. Budući da je duljina dionice 30 km, vrijeme potrebno za prelazak tog dijela puta bilo je $\frac{30}{72} = \frac{5}{12} = \frac{25}{60}$ sata.
- Vrijeme redovne vožnje je $\frac{125}{60}$ sata, a na prve dvije dionice potrošio je $\frac{25}{60} + \frac{25}{60} = \frac{50}{60}$ sata. Dakle, za treću mu je dionicu preostalo još $\frac{75}{60}$ sata. Budući da duljina treće dionice iznosi 130 km, brzina autobusa na njoj bi trebala biti $130 : \frac{75}{60} = 104$ km/h.
- 2 boda
- 25/60
- 2 boda
- 3 boda
- 3 boda

UKUPNO 10 BODOVA